

ARBITRAŽNI PRAVORIJEK

Posebna arbitraža ovlaštena temeljem odredbe čl. 214. Zakona o radu ("Narodne novine" br. 93/14 – dalje u tekstu ZR), u vijeću sastavljenom od članova arbitražnog vijeća Dubravke Penić Lukač, predsjednice arbitražnog vijeća, te Darka Čavraka kao člana arbitražnog vijeća i predstavnika poslodavca Hrvatskog telekoma d.d., Roberta Frangeša Mihanovića 9, Zagreb, te Juke Cikojevića, kao člana arbitražnog vijeća i predstavnika Republičkog sindikata radnika Hrvatske, Kneza Mislava 11, Zagreb i Hrvatskog sindikata telekomunikacija, Park stara Trešnjevka 2, Zagreb, na raspravi održanoj dana 25. veljače 2016., a u smislu čl. 214. st. 2., 4., 6. i 8. ZR, donijela je

PRAVILA O POSLOVIMA KOJI SE NE SMIJU PREKIDATI ZA VRIJEME ŠTRAJKA KOD HRVATSKOG TELEKOMA DD

Članak 1.

Ovim Pravilima utvrđuju se proizvodno-održavajući i nužni poslovi, koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka ili isključenja s rada kod poslodavca.

Članak 2.

U vrijeme štrajka ili isključenja s rada, ne smije se prekidati rad u slijedećim organizacijskim cjelinama:

- Sektor korporativne prodaje - 8 djelatnika
- Odjel za poslovno upravljanje i pozadinsku podršku - 6 djelatnika
- Odjel za podršku poslovnim korisnicima – 9 djelatnika
- Odjel za podršku privatnim korisnicima – 11 djelatnika
- Odjel za upravljanje korisničkim uslugama – 14 djelatnika
- Odjel za tehničke usluge korisnicima – Regija 1 21 djelatnik
- Odjel za tehničke usluge korisnicima – Regija 2 27 djelatnika
- Sektor za kontroling 2 djelatnika
- Sektor riznice i računovodstva 2 djelatnika
- Odjel ljudskih resursa za podršku poslovanju 1 djelatnik
- Odsjek za usluge ljudskih resursa 3 djelatnika
- Odjel za strategiju ljudskih resursa 3 djelatnika
- Sektor Ureda predsjednika Uprave 22 djelatnika
- Sektor marketinga za privatne korisnike 1 djelatnik
- Sektor prodaje u dućanima 36 djelatnika
- Sektor informacijskih tehnologija 17 djelatnika
- Sektor za razvoj sustava mreže i usluga 3 djelatnika
- Sektor za nadzor i upravljanje mrežom i produkcijskim sustavima 31 djelatnik
- Odjel za financijske odnose s korisnicima 1 djelatnik
- Sektor prodaje malim i srednjim poslovnim korisnicima 2 djelatnika
- Sektor za nabavu i logistiku 2 djelatnika

s poslovima, radnim mjestima i brojem izvršitelja sukladno podacima u tablici koja je priložena i čini sastavni dio ovih pravila.

U Sektoru korporativne prodaje poslodavac je ovlašten sam odrediti radna mjesta za 8 izvršitelja na poslovima uspostavljanja, upravljanja i razvijanja odnosa s velikim poslovnim korisnicima s ukupnom financijskom odgovornošću do 10 milijuna kuna prihoda godišnje, te na poslovima pružanja podrške menadžerima za ključne korisnike, u odnosima i komunikaciji s korisnicima.

Članak 3.

Radnici koji rade na radnim mjestima iz čl. 2. ovih Pravila, dužni su obavljati ove poslove i u slučaju štrajka, odnosno isključenja s rada, a odbijanje ili neopravdano neobavljanje poslova od strane radnika iz čl. 2. ovih Pravila, predstavlja tešku povredu ugovora o radu.

Članak 4.

Svaka strana može predložiti izmjene i dopune ovih Pravila.

Prijedlog za izmjene i dopune podnosi se drugoj strani u pisanom obliku.

Druga strana obavezna je očitovati se na prijedlog u roku od 15 dana od dana primitka pisanog prijedloga.

U slučaju nepostizanja suglasnosti o izmjenama i dopunama ovih Pravila, primjenjuju se odredbe čl. 214. stavak 4. do 8. ZR.

Članak 5.

Stavaka strana obavezna je objaviti ova Pravila na način koji je odgovarajućim aktima svake strane potpisnice, određen kao obvezatan način objave.

Sindikata, obavezan je u slučaju najave organiziranja štrajka, najkasnije na dan najave štrajka, objaviti ova Pravila na oglasnoj ploči poslodavca.

Članak 6.

Ova Pravila stupaju na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Prema odredbi čl. 214. ZR na prijedlog poslodavca, sindikat i poslodavac sporazumno izrađuju i donose pravila o proizvodno-održavajućim i nužnim poslovima koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka ili isključenja s rada.

Kada sindikat i poslodavac ne postignu sporazum o određivanju navedenih poslova u roku od petnaest dana od dana dostave prijedloga poslodavca, poslodavac, odnosno sindikat može u roku od daljnjih petnaest dana tražiti da o tim poslovima odluči arbitraža koja se sastoji od jednog predstavnika sindikata i jednog predstavnika poslodavca te od neovisnog predsjednika kojeg sporazumno određuje sindikat i poslodavac.

Kada se sindikat i poslodavac ne mogu sporazumjeti o imenovanju predsjednika arbitražnog vijeća, a ta pitanja nisu drukčije uređena kolektivnim ugovorom ili sporazumom stranaka, njega imenuje predsjednik suda, u konkretnom slučaju predsjednik Županijskog suda u Zagrebu.

Budući se sindikati i poslodavac nisu mogli sporazumjeti o imenovanju predsjednika arbitražnog vijeća, na prijedlog poslodavca rješenjem predsjednika Županijskog suda u Zagrebu, poslovni broj Su-1314/2015 od 28. prosinca 2015., imenovana je predsjednica arbitražnog suda, sukladno prethodno navedenim odredbama.

Arbitražno vijeće održalo je raspravu na kojoj su i poslodavac i sindikat dali svoje prijedloge pravila o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka odnosno isključenja rada.

Tako je poslodavac u svom prijedlogu Pravila predložio obavljanje poslova za 199 radna mjesta koja se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka, odnosno 1054 izvršitelja, što čini ukupno 26% radnika zaposlenik u Hrvatskom Telekomu, dok je Sindikat predložio obavljanje poslova za 102 radna mjesta, odnosno 150 izvršitelja, što čini 3,7 % zaposlenih radnika.

U bitnome poslodavac smatra da pod poslove koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka ili isključenja s rada potpadaju i poslovi u Odjelu za financijske odnose s korisnicima, smatrajući navedene poslove nužnim i/ili proizvodno-održavajući poslovima sa prijedlogom da u navedenom Odjelu za vrijeme štrajka poslove obavlja 25 izvršitelja. Nasuprot tome, po tvrdnji pak Sindikata poslovi u navedenom odjelu ne predstavljaju poslove iz čl. 214. ZR-a. Isto tako poslodavac u svom prijedlogu smatra da poslovi koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka ili isključenja s rada potpadaju i poslovi u Odjelu e poslovanja, Sektoru prodaje malim i srednjim poslovnim korisnicima, Sektoru veleprodaje, te Sektoru za nabavu i logistiku, dok po tvrdnji sindikata poslovi u navedenim organizacijskim jedinicama također ne predstavljaju poslove iz čl. 214. ZR. U odnosu na poslove u ostalim organizacijskim cjelinama prijedlog poslodavca prijedlog poslodavca je bio da poslove obavlja puno veći broj izvršitelja nego što je to smatrao potrebnim sindikat.

Predsjednica arbitraže u bitnom je bila suglasna sa prijedlogom Sindikata, jer je isti u većoj mjeri odgovarao zakonskom okviru u odnosu na prijedlog poslodavca, a uz određene izmjene od strane predsjednice arbitraže sa kojima se usuglasio i Sindikat odluka je donesena većinom glasova (čl. 28. st. 1. Zakona o arbitraži, "Narodne novine" br. 88/01).

Relevantne zakonske odredbe vezane uz ovo prijeporno pravno pitanje jesu odredbe čl. 214. st. 2. i 3. ZR.

Prema tim odredbama, pravila o poslovima koji se ne mogu prekidati za vrijeme štrajka i isključenja s rada sadrže osobito odredbe o poslovima i broju radnika koji će ih obavljati za vrijeme štrajka ili isključenja s rada, a radi omogućivanja obnavljanja rada neposredno nakon završetka štrajka (proizvodno-održavajući poslovi), odnosno u svrhu obavljanja poslova koji su prijeko potrebni radi sprječavanja ugrožavanja života, zdravlja ili osobne sigurnosti pučanstva (nužni poslovi), s time da se određivanjem gore navedenih poslova ne smije onemogućiti ili bitno ograničiti pravo na štrajk.

Dakle, prema navedenoj odredbi, proizvodno-održavajući poslovi su samo oni poslovi koji se moraju obavljati kako bi se obnovio rad nakon završetka štrajka.

Obzirom da je djelatnost kojom se Poslodavac bavi pružanje javnih komunikacijskih usluga korisnicima putem mreža, to se proizvodno održavajućim poslovima mogu smatrati samo oni poslovi koje je potrebno obaviti kako bi se navedene usluge mogle nesmetano i u potpunosti nastaviti obavljati i nakon završetka štrajka. Dakle, proizvodno održavajući poslovi su samo oni koji omogućavaju da komunikacijske mreže i postrojenja budu održavani, ispravni, da ne nastane na njima šteta, tako da je u svakom trenutku moguće obnoviti rad glede pružanja komunikacijskih usluga u potpunosti.

U tom smislu, poslovi u Odjelu za financijske odnose s korisnicima (koji obuhvaća poslove obračuna usluga, naplate i evidencija potraživanja, te kontrolu i osiguranje prihoda za maloprodaju i veleprodaju, domaće i inozemne, fiksne i mobilne korisnike, poslove operativnog provođenja procesa maloprodajnog i veleprodajnog tarifiranja i obračuna za sve privatne i poslovne, domaće i inozemne korisnike, operativne poslove u analitikama međunarodnih i domaćih kupaca), zatim poslovi u Odjelu e poslovanja (koji je nadležan za sve aktivnosti online korisničkog sustava, te za razvoj i upravljanje samouslužnim online kanalima za privatne i poslovne korisnike, te održava, nadzire i podržava komunikaciju putem društvenih medija), poslovi u Sektoru veleprodaje (koji je nadležan za strategiju i upravljanje veleprodajom, marketinšku strategiju i upravljanje reguliranim i nereguliranim uslugama, strategiju i upravljanje domaćim i međunarodnim partnerima te isporuku veleprodajnih usluga, zatim za provođenje aktivnosti istraživanja tržišta koje se odnose na regulirane usluge ili proizvode koji bi mogli postati predmet regulacije, uključujući praćenje i analizu, za isporuku veleprodajnih usluga i sl.) nisu poslovi koje ima u vidu gore navedena odredbe čl. 214. ZR, a kako to pogrešno smatra Poslodavac.

Ovim Pravilima utvrđena su radna mjesta, odnosno poslovi koji su direktno vezani uz upravljanje telekomunikacijskom mrežom i produkcijskim sustavima, te kao takvi predstavljaju proizvodno održavajuće poslove koji se moraju obavljati tijekom štrajka ili isključenja s rada, te zajedno sa određenim brojem izvršitelja koji je usuglašen između predsjednice arbitraže i sindikata omogućit će obnavljanje rada neposredno nakon završetka štrajka. Određeni poslovi sa potrebnim brojem izvršitelja su oni poslovi koji se ne smiju prekidati tijekom štrajka.

Ekstenzivno tumačenje odredbi čl. 214. ZR od strane poslodavca u smislu da će prihvaćanjem ovakvog prijedloga biti ugrožena prava drugih ljudi, prava korisnika usluga poslodavca, ne može se prihvatiti. Naime, prema odredbi čl. 16. Ustava Republike Hrvatske slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlja, a svako ograničenje slobode ili prava mora biti razmjerno naravi potrebe za ograničenjem u svakom pojedinom slučaju. Odredbom pak čl. 61. Ustava RH jamči se pravo na štrajk. U oružanim snagama, redarstvu, državnoj upravi i javnim službama određenim zakonom može se ograničiti pravo na štrajk.

Dakle, ograničavanje prava na štrajk u konkretnom slučaju može biti samo i isključivo zbog nužnosti obavljanja proizvodno-održavajućih i nužnih poslova jasno definiranih čl. 214. ZR, dok konačna finalna usluga koju prodaje Poslodavac ne predstavlja proizvodno-održavajući posao. U tom smislu poslodavac mora biti svjestan da će provođenjem štrajka nastati određene poteškoće u poslovanju i ispunjenju ugovorom preuzetih obveza prema

korisnicima, međutim to i jest smisao štrajka kao jedinog jakog i zakonitog sredstva kojeg radnici imaju kada su u gospodarskom ili socijalnom sporu s poslodavcem.

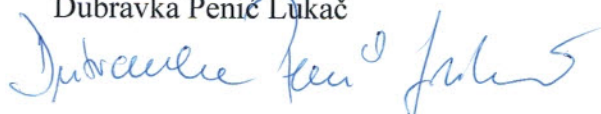
Stoga ekstenzivno tumačenje odredbe čl. 214. ZR od strane poslodavca je samo pokušaj poslodavca da sa manjim smetnjama nastavi sa pružanjem usluge kojom ostvaruje dobit, sa direktnom posljedicom ograničenja prava na štrajk, pa se takav njegov prijedlog nije mogao prihvatiti.

Valja još istaknuti, da u slučaju dogovora poslodavca i sindikata, može se odrediti i širi krug poslova koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka i isključenja s rada, te je u tom pravcu člankom 4. ovih Pravila određeno da se sporazumom između stranaka mogu donijeti i izmjene i dopune ovih Pravila i tako proširiti opseg poslova koji će se obavljati tijekom štrajka ili isključenja s rada s ciljem omogućavanja poslodavcu pružanja usluge u opsegu u kojem se sindikat i poslodavac dogovore.

To znači da se sindikat i poslodavac neovisno o ovom pravorijeku mogu i dalje dogovarati o pravilima koja su predmet ovog spora i postignuti sporazum bio bi pravno valjan i obvezujući kao nadopuna ovom pravorijeku. Isto tako, poslodavac može u svakom trenutku sporazumno sa sindikatom izraditi i utvrditi nova pravila primjenom odredaba iz čl. 214. ZR koja nova pravila bi u cijelosti zamijenila pravila utvrđena ovim pravorijekom.

U Zagrebu 25. veljače 2016.

Predsjednica arbitražnog vijeća:
Dubravka Penić Lukač

Dna:

1. Darko Čavrak – predstavnik poslodavca
2. Juko Cikojević – predstavnik radnika